

2^e Bestuursrapportage 2026

Gemeente Houten

Actualisatie begroting 2026

Gemeente Houten

INLEIDING

Voor u ligt de 2e Bestuursrapportage 2026. De uitvoering van de begroting staat gedurende het jaar niet stil. Nieuwe ontwikkelingen, veranderende omstandigheden en actuele financiële inzichten aanleiding geven om het eerder vastgestelde begrotingsbeeld bij te stellen. De 2e Bestuursrapportage 2026 brengt deze ontwikkelingen samen en geeft de raad inzicht in waar de gemeente staat, welke financiële en beleidsmatige ontwikkelingen zich voordoen en wat deze betekenen voor de uitvoering richting de Jaarrekening 2026.

De Programmabegroting 2026 en de 1e Bestuursrapportage 2026 vormen daarbij het financiële kader waartegen deze ontwikkelingen worden afgezet. De 2e Bestuursrapportage maakt inzichtelijk in hoeverre de actuele ontwikkelingen aanleiding geven tot bijstelling van dit kader en welke financiële gevolgen dit heeft. Waar de uitvoering anders verloopt dan bij het opstellen van de begroting was voorzien, wordt de begroting waar nodig geactualiseerd. Dit zorgt ervoor dat de begroting gedurende het jaar blijft aansluiten bij de actuele werkelijkheid en draagt bij aan een juiste en rechtmatige uitvoering van de begroting. Tegelijkertijd biedt het de raad de mogelijkheid om de ontwikkeling van de financiële positie tijdig te volgen en waar nodig bij te sturen.

Met deze Bestuursrapportage zetten we daarnaast een volgende stap in de ontwikkeling van de planning-en-controlcyclus. De rapportage biedt meer samenhang in het financiële beeld en versterkt de sturingsinformatie voor de raad. Er ontstaat niet alleen inzicht in wat er gedurende het jaar is veranderd, maar ook in de financiële ontwikkelingen die van belang zijn voor de verdere uitvoering, de financiële beheersing en de voorbereiding op de jaarrekening 2026. De Bestuursrapportage vormt daarmee niet alleen een actualisatie van de begroting, maar ook een belangrijk moment voor de raad om de financiële ontwikkeling gedurende het begrotingsjaar te beoordelen.

FINANCIEEL BEELD 2026

De 2e Bestuursrapportage 2026 leidt tot een voordelig begrotingssaldo van € 0,67 mln. voor 2026. De beleidsmatige wijzigingen tot en met de 2e Bestuursrapportage leiden per saldo tot een voordeel van € 4,18 mln. Vanwege het positieve saldo is de bij de Programmabegroting 2026 geraamde incidentele onttrekking van € 1,66 mln. uit de algemene reserve ter dekking van het begrotingssaldo 2026 niet langer benodigd. Het achterwege laten van deze geraamde onttrekking versterkt de financiële positie en creëert tegelijkertijd meer financiële ruimte voor de verdere vormgeving en uitvoering van het coalitieprogramma 2026-2030. Daarnaast wordt het voordeel uit de Specifieke Uitkering Oekraïne van € 1,85 mln. tijdelijk aan de algemene reserve toegevoegd en gereserveerd voor de opgave rond de huisvesting van nieuwkomers.

De beleidsmatige wijzigingen bestaan voornamelijk uit autonome en externe ontwikkelingen, ontwikkelingen binnen de uitvoering van bestaand beleid en financieel-technische aanpassingen. De financieel meest omvangrijke wijzigingen doen zich voor bij de Specifieke Uitkering Oekraïne, de lagere kapitaallasten binnen de openbare ruimte en binnen het sociaal domein, waaronder Jeugd en Wmo. Daar staan wijzigingen tegenover die het resultaat negatief beïnvloeden, zoals de effecten uit de septembercirculaire 2026, de bijstelling van de bijdrage aan Werk en Inkomen Lekstroom, hogere rentelasten als gevolg van het investeringsvolume en de vertraging op het behalen van de bezuiniging op de Participatiewet, waarvoor een alternatieve business case is uitgewerkt. Voor zover aan de orde zijn de structurele voor- en nadelen in de concept-programmabegroting 2027 verwerkt. De financiële effecten voor 2026 treft u aan in deze bestuursrapportage. In hoofdstuk 2 worden de belangrijkste begrotingswijzigingen nader toegelicht.

ONTWIKKELINGEN RICHTING JAARREKENING 2026

Het financiële beeld blijft ook na deze Bestuursrapportage in ontwikkeling. De rapportage heeft eind september 2026 als peilmoment en geeft de financiële stand weer op basis van de op dat moment beschikbare informatie. Ontwikkelingen die zich daarna voordoen of in september nog onzeker zijn, kunnen het uiteindelijke resultaat bij de jaarrekening beïnvloeden.

Op basis van de huidige inzichten wordt richting het einde van het jaar nog rekening gehouden met een potentieel nadeel van circa € 0,46 mln. en met circa € 1,8 mln. aan mogelijke overhevelingsvoorstellen. Dit betreft nadrukkelijk een eerste inschatting op hoofdlijnen. In de komende periode worden de verwachte voor- en nadelen verder geconcretiseerd en wordt duidelijker welke ontwikkelingen daadwerkelijk tot een effect op het jaarresultaat 2026 leiden. De algemene reserve vormt het financiële vangnet voor eventuele nadelige ontwikkelingen die zich na het peilmoment voordoen en die niet binnen de lopende begroting kunnen worden opgevangen. Een eventuele inzet van de algemene reserve wordt met de jaarrekening 2026 aan de raad voorgelegd. Zoals afgesproken in het coalitieakkoord zijn we terughoudend met overhevelingsvoorstellen en wordt elk voorstel voorzien van een bestedingsplan.

Een andere belangrijke ontwikkeling na het peilmoment is de septembercirculaire 2026. De financiële gevolgen hiervan vormen een aanvulling op het financiële beeld uit deze Bestuursrapportage. Om de raad bij de behandeling van de Bestuursrapportage inzicht te geven in de meest actuele financiële ontwikkelingen, is de septembercirculaire als addendum aan de rapportage toegevoegd. De financiële gevolgen van de circulaire worden daarmee afzonderlijk inzichtelijk gemaakt.

Eind november wordt het financiële beeld opnieuw geactualiseerd. Daarbij worden ook de onzekerheden en financiële aandachtspunten uit deze Bestuursrapportage opnieuw beoordeeld. De raad wordt hierover in december geïnformeerd via een raadsinformatiebrief, met daarin de actuele financiële ontwikkelingen en eventuele nieuwe financiële afwijkingen en aandachtspunten.

SAMENHANG MET PROGRAMMABEGROTING 2027 EN COLLEGEPROGRAMMA 2026-2030

De Bestuursrapportage 2026 wordt gelijktijdig gepubliceerd met de Programmabegroting 2027 en het Collegeprogramma 2026-2030. De drie producten hebben ieder een eigen functie, maar vormen in samenhang een belangrijk onderdeel van de planning-en-controlcyclus. De Bestuursrapportage richt zich op het lopende begrotingsjaar en geeft inzicht in de financiële ontwikkelingen en afwijkingen ten opzichte van de begroting 2026. De Programmabegroting 2027 richt zich op het komende begrotingsjaar en vertaalt de beleidsvoornemens en ambities naar financiële kaders. Het Collegeprogramma beschrijft de bestuurlijke koers en prioriteiten voor de komende bestuursperiode.

In samenhang geven de drie producten inzicht in de ontwikkeling van het lopende begrotingsjaar, de financiële uitgangspositie voor de komende jaren en de bestuurlijke richting van de gemeente. De financiële ontwikkelingen uit de Bestuursrapportage werken, waar relevant, door in de Programmabegroting 2027. Ontwikkelingen die nog nadere beoordeling vragen, worden betrokken bij het eerstvolgende passende planning-en-controlproduct.

FINANCIEEL BEELD

De Bestuursrapportage 2026 geeft een geactualiseerd beeld van de financiële positie van de gemeente in het lopende begrotingsjaar. In de uitvoering van de begroting 2026 hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding geven tot bijstelling van de begroting. Tabel 1, Ontwikkeling begrotingssaldo 2026, laat zien hoe het begrotingssaldo 2026 zich gedurende het jaar heeft ontwikkeld. Het overzicht gaat uit van de vastgestelde Programmabegroting 2026 en verwerkt de financiële effecten van de verschillende begrotingsbijstellingen gedurende het jaar. Dit leidt tot het geactualiseerde sluitende begrotingssaldo 2026.

Tabel 1: Ontwikkeling begrotingssaldo 2026

Stand	2026
Primitieve begroting 2027	-
Wijzigingen uit 2025	21
Raadsbesluiten tot de eerste bestuursrapportage 2026	383
Eerste bestuursrapportage 2026	-1.590
Per saldo tot en met de 1e bestuursrapportage 2026	-1.186
Wijzigingen tot de 2e bestuursrapportage 2026	96
Per saldo wijzigingen tot en met de 2e bestuursrapportage	-1.090
Tweede bestuursrapportage 2026	-3.673
Effect septembercirculaire 2026	584
Per saldo tot en met de 2e bestuursrapportage	-4.179
Niet langer benodigde onttrekking uit de algemene reserve	1.658
Storting in de reserve	1.850
Eindtotaal	-670

Bedragen x € 1.000
Min bedrag is een voordeel

ONTWIKKELING BEGROTINGSSALDO

In 2026 is gestart met een sluitend begrotingssaldo. Om de begroting 2026 sluitend te maken, is bij de Programmabegroting 2026, naast de getroffen maatregelen, waaronder de bezuinigingsmaatregelen uit de Perspectiefnota 2026, een incidentele onttrekking van afgerond € 1,66 mln. uit de algemene reserve geraamd. Deze onttrekking was nodig om het begrotingssaldo voor 2026 sluitend te maken. Gedurende 2026 heeft het begrotingssaldo zich positief ontwikkeld. Tot en met de 1e bestuursrapportage bedroeg het voordeel op het begrotingssaldo circa € 1,19 mln.

RAADSBSLUITEN TOT EN MET DE 2E BESTUURSRAPPORTAGE 2026

De begrotingswijzigingen tot en met de 1e Bestuursrapportage 2026 zijn reeds toegelicht in de 1e Bestuursrapportage. Na vaststelling daarvan heeft de raad in juni en juli 2026 drie besluiten genomen met financiële gevolgen voor de begroting 2026. Deze besluiten zijn verwerkt in de begroting en hebben gezamenlijk een nadelig effect van afgerond € 0,1 mln. op het begrotingssaldo 2026.

Tabel 2: Raadsbesluiten tot en met de 2e bestuursrapportage 2026

Raadsbesluiten tot en met de 2e bestuursrapportage 2026	2026
Reservebeleid	8
1e begrotingswijziging 2026 ODU	66
Verhoging gemeentelijke bijdrage aan Recreatieschap Stichtse Groenlande	21
Totaal raadsbesluiten tot en met 2e bestuursrapportage 2026	95

Bedragen x € 1.000
Min bedrag staat voor voordeel

FINANCIËLE BIJSTELLINGEN IN DE 2E BESTUURSRAPPORTAGE 2026

Bij de 2e bestuursrapportage is het voordeel verder toegenomen met circa € 3,67 mln. Daarmee bedraagt het totale voordeel op het begrotingssaldo € 4,76 mln. De belangrijkste ontwikkelingen die aan het positieve begrotingssaldo ten grondslag liggen, worden in de navolgende paragrafen nader toegelicht. Onderstaande tabel geeft samenvatten de begrotingswijzigingen weer die het begrotingssaldo 2026 beïnvloeden.

Tabel 3: recapitulatie begrotingswijzigingen 2e bestuursrapportage 2026

Wijzigingen tot en met de 2^e bestuursrapportage		
Tweede begrotingswijziging 2026 Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	465	Raadsinformatiebrief 6 oktober 2026
<i>De gemeentelijke bijdrage aan WIL wordt bijgesteld op basis van de geactualiseerde lasten. Daarnaast worden de verwachte BUIG-baten naar beneden bijgesteld op basis van de meest recente raming van het Rijk. De raad is over beide wijzigingen geïnformeerd tijdens de vergadering van 6 oktober 2026.</i>		
Stijgende rentelasten	206	Nieuwe ontwikkeling
<i>De geactualiseerde liquiditeitenprognose laat zien dat in 2026 aanvullende financiering nodig is. De bijbehorende rentelasten leiden tot een nadeel op het begrotingssaldo.</i>		
Alternatieve Business Case Participatiewet	200	Opgenomen in de programmabegroting 2027
<i>De uitvoering van de voorgenomen bezuiniging binnen de Participatiewet is vertraagd, waardoor de beoogde besparing in 2026 niet wordt gerealiseerd. Om de financiële doelstelling vanaf 2027 alsnog te realiseren, is een alternatieve aanpak ontwikkeld gericht op het begeleiden van mensen met ontwikkelpotentieel naar werk. De effecten hiervan vanaf 2027 zijn verwerkt in de Programmabegroting 2027.</i>		
SPUK Oekraïne verwacht resultaat 2026	-1.858	Aangekondigd in de jaarrekening 2025
<i>De specifieke uitkering voor de opvang van Oekraïense ontheemden wordt in 2026 verstrekt op basis van een normbedrag per opvangplek per dag. Het verschil tussen de normvergoeding en de verwachte uitvoeringskosten leidt in 2026 tot een incidenteel voordeel. We storten dit voordeel tussentijds in de algemene reserve en reserveren deze ten behoeve van opgave om nieuwkomers te huisvesten.</i>		
Ontwikkeling in de kapitaalslasten Beheer Openbare Ruimte	-1.603	Opgenomen in de programmabegroting 2027
<i>De gewijzigde financieringssysteem voor de kapitaallasten in de openbare ruimte leidt tot een vrijval van het niet benodigde deel van de stelpost voor kapitaallasten. Deze wijziging is eveneens meerjarig verwerkt in de Programmabegroting 2027.</i>		
Bezuinigingsmaatregelen m.b.t. jeugd	-527	Opgenomen in de programmabegroting 2027
<i>Bijstelling van het budget Jeugd door financiële ontwikkelingen, waarmee de financiële bezuinigingstaakstelling zoals die voor 2026 in de boeken stond, ruimschoots wordt behaald. De raad is hierover geïnformeerd via de raadsinformatiebrief van 29 mei 2026. Deze wijziging is eveneens meerjarig verwerkt in de Programmabegroting 2027.</i>		
Persoonsgebonden budget (PGB) Jeugd en Wmo	-185	Nieuwe ontwikkeling
<i>Bijstelling van de PGB-budgetten voor Jeugd en Wmo op basis van de verwachte lagere besteding in 2026. Het gebruik van PGB's fluctueert jaarlijks, waardoor deze lasten vooraf beperkt voorspelbaar zijn.</i>		
Saldo van overige financiële wijzigingen die afzonderlijk kleiner zijn dan € 150.000	-370	Divers
Totaal effect beleidswijzigingen	-3.672	
Effect septembercirculaire 2026	584	
<i>De septembercirculaire 2026 heeft voor Houten een nadelig effect van € 584.000 op het begrotingssaldo 2026. Dit effect bestaat uit verschillende</i>		

algemene mutaties: een nadelige bijstelling van € 230.000 van de verwachte ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF), een nadelig effect van € 318.000 als gevolg van de actualisatie van de verdeelmaatstaven en € 36.000 aan overige ontwikkelingen. Gezamenlijk leiden deze mutaties tot het totale nadeel van € 584.000. Voor de toelichting wordt verwezen naar bijlage C Uitwerking septembercirculaire 2026

Min bedrag staat voor voordeel
Bedragen x € 1.000

Met het vaststellen van de 2e Bestuursrapportage 2026 autoriseert de raad de voorgestelde begrotingswijzigingen van in totaal € 3,67 mln. voordeel als gevolg van wijzigingen in het beleid.

WIJZIGINGEN IN DE RESERVE

Het voordelige resultaat maakt de incidentele onttrekking van € 1,66 mln. uit de algemene reserve ter dekking van het begrotingssaldo 2026 niet langer benodigd. Daarnaast wordt tijdelijk € 1,85 mln. toegevoegd aan de algemene reserve en gereserveerd voor de opgave rond de huisvesting van nieuwkomers. De versterking van de algemene reserve vergroot de financiële weerbaarheid en biedt meer ruimte om financiële tegenvallers en toekomstige ontwikkelingen op te vangen en het coalitieprogramma 2026-2030 verder vorm te geven en uit te voeren.

Per saldo tot en met de 2^e bestuursrapportage aan wijzigingen	-4.179.	
Niet langer benodigde onttrekking uit de algemene reserve t.b.v. begrotingssaldo 2026		
<i>De eerder geraamde incidentele onttrekking uit de algemene reserve is niet langer nodig vanwege de positieve ontwikkeling van het begrotingssaldo. De geraamde onttrekking valt daarmee vrij in de algemene reserve.</i>	1.658	Nieuwe ontwikkeling
Storting in de algemene reserve.		
<i>Hiermee wordt de financiële positie van de gemeente verder versterkt en ontstaat tegelijkertijd meer ruimte voor de verdere vormgeving en uitvoering van het coalitieprogramma 2026-2030.</i>	1.850	Nieuwe ontwikkeling
Begrotingssaldo 2026 2^e bestuursrapportage	-670	

Bedragen x € 1.000
Min bedrag staat voor voordeel

Na verwerking van deze begrotingswijzigingen komt het begrotingssaldo 2026 uit op een voordeel van € 0.67 mln.

FINanciële ONTWIKKELINGEN RICHTING DE JAARREKENING 2026

Naast de geactualiseerde begrotingsstand zijn op basis van het peilmoment in september mogelijke overhevelingsvoorstellen en potentiële financiële ontwikkelingen in beeld gebracht. De potentiële overhevelingsvoorstellen bedragen circa € 1,8 mln. voordelig. Daarnaast is sprake van potentiële financiële ontwikkelingen met per saldo een nadelig effect van circa € 0.46 mln. Samen leiden deze ontwikkelingen, uitgaande van het huidige begrotingssaldo, tot een prognose van circa € 1,3 mln. voordelig op basis van het peilmoment van september 2026. Ook na dit peilmoment kunnen zich ontwikkelingen voordoen die het financiële beeld en het uiteindelijke resultaat van 2026 beïnvloeden. De prognose moet daarom worden beschouwd als een momentopname op basis van de op dit moment beschikbare informatie. Voor het totaaloverzicht wordt verwezen naar bijlage 2.

Tabel 4: Potentiële financiële ontwikkelingen

Potentiële ontwikkelingen	Bedragen x € 1000
Potentiële overhevelingsvoorstellen bij de jaarrekening 2026	-1.806
Financiële ontwikkelingen	461

Bedragen x € 1.000
Min bedrag staat voor voordeel

Een aandachtspunt bij de budgetoverhevelingen betreft de middelen voor de drie transformaties (wonen, sociaal domein en organisatie). De raad heeft deze incidentele middelen voor een aantal jaren bij de Perspectiefnota 2026 beschikbaar gesteld. Op dat moment is bepaald dat een eventuele onderbesteding in 2026 wordt overgeheveld naar 2027, zodat de middelen beschikbaar blijven voor de uitvoering van de transformatieopgaves.

VOORTGANG RESULTAATBESTEMMINGEN EN BUDGETOVERHEVELINGEN UIT JAARREKENING 2025

Bij de jaarrekening 2025 is voor € 6,7 mln. aan resultaatbestemmingen door de raad vastgesteld en is voor € 1,2 mln. aan budgetten overgeheveld naar 2026. De financiële omvang van deze middelen en de afspraken over de verdere beleidsmatige uitwerking maken het van belang om de voortgang van de inzet van deze middelen actief te blijven volgen. Er is in beeld gebracht in hoeverre de middelen inmiddels zijn ingezet en welk deel naar verwachting nog in 2026 of latere jaren tot besteding komt.

Van de resultaatbestemmingen is per september 2026 circa € 0,2 mln. besteed of wordt naar verwachting volledig ingezet. Voor het resterende bedrag van circa € 6,5 mln. is of wordt een bestedingsplan opgesteld. Het merendeel van deze middelen is opgenomen in de reserve overlopende posten en maakt daarmee geen onderdeel uit van het begrotingssaldo. Voor de inzet van de middelen vindt, waar nodig, nadere besluitvorming plaats.

Zo wordt op 8 december 2026 besluitvorming verwacht over de inzet van € 0,27 mln. voor de Hervormingsagenda Jeugd en over de instelling van de gebiedsfondsen Centrum en Koppeling (CMK), waaraan in totaal € 4,7 mln. wordt toegevoegd. Voor de € 1,4 mln. voor nieuwkomers, de uitvoering van de Spreidingswet en de (her)huisvesting van Oekraïners en andere aandachtsgroepen wordt de raad voor het einde van 2026 geïnformeerd over de voortgang.

Van de € 1,2 mln. aan budgetoverhevelingen uit 2025 wordt naar verwachting circa € 0,4 mln. doorgeschoven naar 2027. Deze budgetoverhevelingen werken door in de exploitatie en maken daarmee onderdeel uit van de analyse die in de voorgaande tabel 4 is opgenomen. Waar de voortgang afwijkt van de eerder vastgestelde bestemming of overheveling en deze middelen onderdeel uitmaken van de exploitatiebegroting, zijn de afwijkingen verwerkt en toegelicht in de 2e Bestuursrapportage 2026.

INVESTERINGEN 2026

De rapportage bevat geen voorstellen voor verhoging van investeringskredieten. Wel worden de investeringsaanvragen die naar verwachting in 2026 of begin 2027 aan de raad worden voorgelegd, in beeld gebracht. De financiële gevolgen hiervan worden bij de afzonderlijke voorstellen uitgewerkt. Het gaat onder andere verschillende doorfietsroutes, herstelwerkzaamheden oevers en de mogelijke aankoop van de Dome.

VOORTGANG BELEIDSINDICATOREN

Op grond van de Financiële verordening rapporteert de 2e Bestuursrapportage over de voortgang van de beleidsindicatoren die in de Programmabegroting 2026 zijn opgenomen. Voor de Bestuursrapportage is de voortgang van deze indicatoren bij de programma's opgevraagd. Uit deze inventarisatie blijkt dat een groot deel van de indicatoren geen tussentijds meetmoment kent en aan het einde van het jaar wordt geactualiseerd. Om die reden zijn in deze Bestuursrapportage geen afwijkingen op de indicatoren opgenomen. Bij de jaarrekening worden de indicatoren opnieuw beoordeeld en geactualiseerd.

LEESWIJZER

De Bestuursrapportage 2026 volgt de indeling van de Programmabegroting 2026 en sluit aan bij de wijze waarop financiële afwijkingen in de jaarrekening worden gepresenteerd. De Bestuursrapportage heeft nadrukkelijk het karakter van een financiële rapportage. De rapportage richt zich op afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting die van voldoende omvang of bestuurlijke betekenis zijn om aan de raad voor te leggen. Een inhoudelijke ontwikkeling krijgt alleen een plaats in de Bestuursrapportage wanneer deze leidt tot een relevante financiële afwijking of aanleiding geeft tot het benoemen van een financieel aandachtspunt. De Bestuursrapportage vormt daarmee geen tussentijdse integrale verantwoording over de voortgang van alle beleidsdoelstellingen uit de Programmabegroting.

EXPLOITATIE

Per programma volgt een toelichting op de exploitatieafwijkingen. De financiële effecten op de lasten en baten worden afzonderlijk weergegeven, zodat duidelijk is waar de afwijking binnen het programma ontstaat. Conform de bestendige gedragslijn volgt een toelichting wanneer de totale afwijking op programmaniveau € 150.000 of meer bedraagt. Ook een afwijking onder deze grens kan worden toegelicht wanneer de ontwikkeling vanwege de bestuurlijke of politieke betekenis relevant is voor de raad.

Bij iedere exploitatieafwijking wordt bepaald of sprake is van een incidenteel of structureel effect. Een incidentele afwijking heeft betrekking op het lopende begrotingsjaar en heeft geen blijvende invloed op de financiële positie van de gemeente. Een structurele afwijking werkt door naar toekomstige begrotingsjaren en kan daarmee gevolgen hebben voor de financiële ruimte binnen de meerjarenbegroting.

PROGRAMMABEGROTING 2027

De Bestuursrapportage 2026 en de Programmabegroting 2027 worden gelijktijdig aan de raad aangeboden. De geconstateerde structurele effecten zijn daarom bij het opstellen van beide producten met elkaar in verband gebracht. Structurele effecten die tijdig beschikbaar waren en waarvan de financiële en beleidsmatige gevolgen voldoende duidelijk waren, zijn verwerkt in de Programmabegroting 2027. Bij ontwikkelingen waarvan de structurele werking of de financiële gevolgen nog nadere beoordeling vragen, vindt deze beoordeling afzonderlijk plaats. Een dergelijk effect leidt daarmee niet automatisch tot verwerking in de Programmabegroting 2027. Wanneer een structureel effect niet in de Programmabegroting 2027 is verwerkt, wordt dit meegenomen in het eerstvolgende passende planning-en-controlproduct.

SEPTEMBERCIRCULAIRE 2026

De financiële effecten van de septembercirculaire 2026 zijn in deze 2e Bestuursrapportage verwerkt in het gepresenteerde begrotingssaldo 2026. De verwerking heeft op totaalniveau plaatsgevonden en is daarom nog niet zichtbaar in de financiële overzichten per programma. Na besluitvorming over de 2e Bestuursrapportage worden de financiële effecten budgetneutraal verwerkt in de desbetreffende programma's. De inhoudelijke en financiële vertaling van de septembercirculaire is opgenomen in de toelichting op de septembercirculaire 2026.

TOELICHTING MEERJARIG OVERZICHT PER PROGRAMMA

In het meerjarige overzicht zijn naast de inhoudelijke financiële afwijkingen ook administratieve wijzigingen opgenomen en wijzigingen waarbij de dekking uit een andere begrotingspost komt dan het begrotingssaldo. Het betreft voornamelijk budgetverschuivingen tussen programma's als gevolg van interne herverdelingen. Deze wijzigingen zijn in het overzicht per programma zichtbaar, waardoor binnen afzonderlijke programma's zowel voor- als nadelige mutaties kunnen worden weergegeven.

Omdat het gaat om verschuivingen binnen de totale begroting, hebben deze wijzigingen per saldo geen effect op het begrotingssaldo. Over de programma's heen zijn deze mutaties daarmee budgetneutraal.

POTENTIËLE OVERHEVELINGENVOORSTELLEN

In deze Bestuursrapportage is per programma een overzicht opgenomen van de budgetten waarvan op basis van de huidige inzichten wordt verwacht dat deze bij de jaarrekening 2026 voor overheveling naar 2027 in aanmerking komen. Het overzicht heeft op dit moment een informatief karakter. De daadwerkelijke budgetoverhevelingen worden bij de jaarrekening 2026 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

De jaarrekening vormt het integrale moment waarop de financiële uitkomsten van 2026 en de inzet van middelen voor het volgende begrotingsjaar in samenhang worden beoordeeld. Bij de besluitvorming over de budgetoverhevelingen worden daarom de omvang van het jaarresultaat, de ontwikkeling van de financiële positie en de actuele financiële en beleidsmatige ontwikkelingen in samenhang betrokken. Dit biedt ruimte om de noodzaak en omvang van de voorgestelde overhevelingen opnieuw te beoordelen op basis van de actuele situatie.

Ook de uitkomsten van het nog op te stellen coalitieprogramma en de daaruit voortvloeiende bestuurlijke prioriteiten kunnen van invloed zijn op de uiteindelijke afweging over de inzet van beschikbare middelen. Nieuwe bestuurlijke prioriteiten of gewijzigde beleidsmatige inzichten kunnen aanleiding geven om bij de jaarrekening een andere afweging te maken over de inzet van de beschikbare middelen. De voorstellen die in deze Bestuursrapportage zijn opgenomen, zijn daarom een voorlopige inschatting en vormen geen vooruitlopend besluit over de daadwerkelijke overheveling.

FINanciële ONTWIKKELINGEN

Niet iedere financiële ontwikkeling leidt op het moment van rapporteren tot een concrete begrotingswijziging voor 2026. Sommige ontwikkelingen kennen nog onzekerheden over de omvang en/of het moment waarop zij financiële gevolgen krijgen. Deze ontwikkelingen zijn per programma opgenomen als financiële ontwikkeling wanneer zij relevant zijn voor de financiële positie of de uitvoering van de begroting en gedurende het jaar om verdere opvolging vragen.

De financiële ontwikkelingen geven daarmee inzicht in onzekerheden en risico's die nog niet als concrete afwijking in het financiële beeld zijn verwerkt, maar mogelijk van invloed zijn op toekomstige begrotingsresultaten. De opgenomen financiële ontwikkelingen worden gedurende de verdere uitvoering van de begroting betrokken bij de financiële monitoring en, wanneer de ontwikkeling daartoe aanleiding geeft, bij een volgend planning-en-controlmoment opnieuw beoordeeld.

INVESTERINGEN EN SUBSIDIES

De Bestuursrapportage bevat afzonderlijke hoofdstukken over investeringen en subsidies. Het hoofdstuk Investeringskredieten geeft inzicht in de actuele stand van de investeringskredieten en de voorgestelde bijstellingen daarvan. Het hoofdstuk Subsidies beschrijft de relevante financiële ontwikkelingen binnen het vastgesteld subsidieplafond 2026.

RESERVES EN VOORZIENINGEN

De mutaties in de reserves zijn per programma inzichtelijk gemaakt en toegelicht wanneer sprake is van een wijziging van € 150.000 of meer. Voor wijzigingen onder deze grens wordt verwezen naar hoofdstuk 9. Voor mutaties in reserves geldt echter geen ondergrens voor rapportage. Dit hangt samen met de bevoegdheid van de raad ten aanzien van reserves. Een toevoeging aan of onttrekking uit een

reserve vraagt om een expliciet besluit van de raad. De tabel met de reservemutaties in hoofdstuk 9 wordt daarom expliciet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Voorzieningen zijn eveneens opgenomen in het overzicht in hoofdstuk 9. Voor voorzieningen geldt een andere systematiek. Mutaties in voorzieningen zijn veelal het gevolg van een periodieke actualisatie op basis van de actuele verplichtingen en financiële inzichten. Deze actualisatie vindt in de meeste gevallen plaats bij de jaarrekening. In deze Bestuursrapportage zijn daarom geen bijzondere wijzigingen in de voorzieningen opgenomen.

INHOUD

INLEIDING	1
FINANCIEEL BEELD	3
LEESWIJZER	7
INHOUD	10
1. PROGRAMMA VOOR EN MET INWONERS	11
2. PROGRAMMA SAMEN LEVEN	12
3. PROGRAMMA DUURZAME LEEFOMGEVING	16
4. PROGRAMMA GOEDE BEREIKBAARHEID	19
5. PROGRAMMA INTEGRALE VEILIGHEID	21
6. PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	23
7. INVESTERINGEN	26
8. SUBSIDIES	27
9. RESERVES EN VOORZIENINGEN	28
10. BIJLAGEN	31

1. PROGRAMMA VOOR EN MET INWONERS

Tabel 6 Voor en met inwoners

Bijstellingen programma Voor en met inwoners	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	2026			2027	2028	2029	2030
Diverse kleine bijstellingen < €150k	229	0	229	-82	-82	-82	-82
<i>Subtotaal</i>	229	0	229	-82	-82	-82	-82
Mutaties reserves	0	-10	-10		0	0	0
Totaal bijstellingen programma	229	-10	220	-82	-82	-82	-82

Bedragen x € 1.000

Min bedrag is een voordeel

1.1 TOELICHTING OP DE AFWIJKINGEN EXPLOITATIE

Binnen dit programma blijven de afzonderlijke financiële afwijkingen onder de rapportagegrens van € 150.000. Om die reden volgt geen afzonderlijke toelichting op deze afwijkingen.

1.2 POTENTIËLE BUDGETOVERHEVELINGEN

Niet van toepassing.

1.3 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

1.3.1 VOORZIENING PENSIOENEN WETHOUDERS PM

De voorziening wethouderspensioenen wordt jaarlijks bij de jaarrekening actuarieel gewaardeerd. In 2026 zijn nieuwe wethouders in dienst getreden die worden opgenomen in de APPA-pensioenvoorziening. Dit kan leiden tot een wijziging van de benodigde omvang van de voorziening. De financiële gevolgen hiervan zijn op dit moment nog niet bekend. Een eventuele toevoeging aan de voorziening leidt tot een last in de exploitatie, terwijl een vrijval een positief effect heeft op het resultaat. De benodigde mutatie en het financiële effect worden bij de jaarrekening 2026 bepaald en verwerkt.

2. PROGRAMMA SAMEN LEVEN

Tabel 7 Samen leven

Bijstellingen programma Samen Leven	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
	2026			2027	2028	2029	2030
Tweede begrotingswijziging 2026 WIL	365	100	465	0	0	0	0
Alternatieve Business Case Participatiewet	200	0	200	0	0	0	0
Meicirculaire 2026	186	0	186	0	0	0	0
Hotel- en accommodatieregeling	210	-210	0	0	0	0	0
SPUK Oekraïne 2026	178	-197	-19	0	0	0	0
Persoonsgebonden budget jeugd en Wmo	-185	0	-185	0	0	0	0
Bezuinigingsmaatregelen Jeugd	-528	0	-528	0	0	0	0
Diverse kleine bijstellingen < €150k	70	-463	-392	165	132	132	163
Subtotaal	497	-770	-273	165	132	132	163
Mutaties reserves	0	610	610	0	0	0	-31
Totaal bijstellingen programma	497	-160	337	165	132	132	132

Bedragen x € 1.000

Min bedrag is een voordeel

2.1 TOELICHTING OP DE AFWIJKINGEN EXPLOITATIE

2.1.1 TWEDE BEGROTINGSWIJZIGING 2026 WERK EN INKOMEN LEKSTROOM (WIL) € 465.000 N

De lasten zijn € 365.000 hoger dan begroot en de baten € 100.000 lager dan begroot. De verhoging van de lasten zijn het gevolg van bijstellingen op de benodigde bijdrage aan gemeenschappelijke regeling Werk en Inkomen Lekstroom (WIL). De baten zijn naar beneden bijgesteld, volgens de update die het Rijk in juni heeft gegeven over de hoogte van het budget BUIG dat de gemeente ontvangt voor de bekostiging van bijstandsuitkeringen. De raad is over beide wijzigingen geïnformeerd tijdens de vergadering van 6 oktober 2026.

2.1.2 ALTERNATIEVE BUSINESS CASE PARTICIPATIEWET € 200.000 N

De lasten zijn in 2026 € 200.000 hoger dan begroot, omdat de implementatie van bezuinigingsmaatregel S.18 “meer mensen Participatiewet naar werk begeleiden” via projecten vanuit de ontwikkelagenda van WIL en vanuit de Houtense Werktafel is vertraagd. Hierdoor wordt de beoogde bezuiniging in 2026 niet gerealiseerd. Om te voorkomen dat de beoogde bezuiniging in 2027 en verder niet behaald wordt, is een alternatieve business case ontwikkeld. Er wordt ingezet op het begeleiden van mensen met ontwikkelpotentieel naar werk. Het streven is om vanaf 2027 twintig extra mensen te laten uitstromen, waarmee structureel € 400.000 bespaard wordt. De business case vraagt een eenmalige investering van € 150.000 in 2028, te dekken uit de reserve WWB Werkdeel. De effecten van 2027 en verder zijn via de Programmabegroting 2027 verwerkt en aan uw raad voorgelegd

2.1.3 MEICIRCULAIRE 2026 € 186.000 BUDGETNEUTRAAL

De financiële effecten van de meicirculaire 2026 zijn verwerkt in de financiële actualisatie. Het betreft een programmaoverstijgende en budgettair neutrale verwerking van € 186.000. De middelen hebben betrekking op onder meer aanvullende ondersteuning voor lokale energiehulp, de alleenverdienersproblematiek, problematische schulden, kinderopvang voor pleegouders, participatie en re-integratiedienstverlening gericht op jongeren. Voor een inhoudelijke toelichting op de effecten van de meicirculaire 2026 voor de gemeente Houten wordt verwezen naar bijlage 1 bij de Perspectiefnota 2027.

2.1.4 HOTEL- EN ACCOMMODATIETREGELING BUDGETNEUTRAAL

De gemeente heeft in 2026 € 653.000 aan HAR+-middelen ontvangen van het COA, op basis van een normbedrag per persoon. De HAR+ is gericht op het bevorderen van de uitstroom van vergunninghouders uit de asielopvang. Op basis van het eerder vastgestelde bestedingsplan was in de begroting al rekening gehouden met € 443.000 aan lasten en baten. Omdat in 2026 € 653.000 aan HAR+-middelen is ontvangen, worden zowel de lasten als de baten met € 210.000 verhoogd. Deze aanpassing is budgetneutraal.

2.1.5 SPECIFIEKE UITKERING OEKRAÏNE 2026 € 20.000 (1.8 MLN.) V

In 2026 ontvangt de gemeente een specifieke uitkering voor de gemeentelijke opvang van Oekraïense ontheemden. Op basis van de beschikbare opvangcapaciteit wordt voor 2026 een normvergoeding van circa € 3,7 mln. geraamd. De verwachte uitvoeringskosten liggen lager, waardoor per saldo een voordeel van circa € 1,8 mln. ontstaat. Binnen het programma Samen leven komt hiervan per saldo een voordeel van € 20.000 tot uitdrukking. Het overige financiële effect is opgenomen in het programma Integrale veiligheid. Voor de inhoudelijke toelichting op de specifieke uitkering en de totale financiële verwerking wordt daarom verwezen naar het programma Integrale veiligheid.

2.1.6 PERSOONSGEBONDEN BUDGET JEUGD EN WMO € 185.000 V

De lasten voor persoonsgebonden budgetten (PGB's) voor Jeugd en Wmo vallen in 2026 naar verwachting € 185.000 lager uit dan begroot. De lagere lasten worden veroorzaakt door een lagere daadwerkelijke besteding van de beschikbare PGB-budgetten dan eerder geraamd. Het gebruik en de hoogte van PGB's fluctueren jaarlijks, waardoor deze lasten vooraf beperkt voorspelbaar zijn. Het PGB-budget wordt daarom incidenteel met € 185.000 verlaagd. Dit leidt in 2026 tot een voordeel van € 185.000 ten gunste van het begrotingssaldo. Gezien de jaarlijkse fluctuatie in het gebruik van PGB's wordt deze bijstelling als incidenteel aangemerkt.

2.1.7 BEZUINIGINGSMAATREGELEN JEUGD € 527.500 V

De bezuinigingsopgave voor Jeugd bedroeg € 273.000 in 2026 en liep op tot € 840.000 vanaf 2029. Op basis van de actuele financiële inzichten vallen de uitgaven voor Jeugd structureel lager uit dan eerder geraamd. De raad is hierover geïnformeerd via de raadsinformatiebrief van 29 mei 2026. De lagere uitgaven bieden ruimte om de oorspronkelijke bezuinigingsopgave voor Jeugd financieel op te vangen. Deze financiële bijstelling betekent niet dat de inhoudelijke ingezette beweging van de oorspronkelijke maatregelen vervallen. Deze blijft van kracht.

Voor 2026 bedraagt de bezuinigingsopgave € 273.000. Tegenover deze opgave staat een verwachte structurele verlaging van het budget voor Jeugd met € 800.000. Na verwerking van de bezuinigingsopgave resteert voor 2026 een financieel voordeel van € 527.000.

2.2 POTENTIËLE BUDGETOVERHEVELINGEN

2.2.1 HAR+ MIDDELEN € 210.000 V

Op de HAR+-middelen voor het stimuleren van de uitstroom van vergunninghouders uit de asielopvang resteert naar verwachting circa € 210.000 in 2026. Deze middelen zijn nodig voor kosten die voortvloeien uit de in 2026 gestarte inzet en lopen door in 2027. Het gaat onder andere om huurvergoedingen die een jaar doorlopen, begeleidingskosten van VluchtelingenWerk Nederland en inzet gericht op het versnellen van de participatie van statushouders. Met de jaarrekening 2026 wordt aan de raad voorgesteld om het resterende bedrag van circa € 210.000 over te hevelen naar 2027. Dit is nodig omdat de bijdrage van het Rijk vanaf juli 2026 lager is dan de kosten die in 2027 voortvloeien uit de lopende inzet. De overheveling zorgt ervoor dat de middelen beschikbaar blijven voor de afwikkeling van deze doorlopende verplichtingen en activiteiten in 2027.

2.2.2 TRANSFORMATIEMIDDELEN MAATSCHAPPELIJKE DIALOOG € 80.000 V

In de Perspectiefnota 2026 is een bedrag van € 170.000 beschikbaar gesteld voor de maatschappelijke dialoog en het versterken van de sociale basis. Van het beschikbare budget wordt naar verwachting ongeveer € 80.000 niet besteed in 2026. Dit komt aan de ene kant doordat de brede stakeholdersbijeenkomst Maatschappelijke Dialoog is verschoven naar februari 2027, vanwege de samenloop met andere bijeenkomsten en het ontbreken van passende ondersteuning voor de organisatie hiervan. Aan de andere kant loopt het onderzoek naar collectieve voorzieningen en de verbetering van het informele aanbod nog door en wordt dit naar verwachting begin 2027 afgerond. De pilots die hieruit voortkomen, starten daardoor in 2027. De resterende middelen zijn nodig voor de

uitvoering in 2027. Bij de jaarrekening 2026 wordt aan de raad een voorstel voor budgetoverheveling voorgelegd.

2.2.3 JONGERENCENTRUM ENTER € 47.000 V

Het restant van het krediet van € 100.000 is bij raadsbesluit van 19 november 2024 toegevoegd aan het budget voor de verbouwing van Enter. De voorbereidingen voor deze verbouwing lopen nog. Van het beschikbare budget resteert momenteel circa € 47.000. Omdat de uitvoering van een deel van de werkzaamheden en de bijbehorende kosten naar verwachting in 2027 plaatsvindt, wordt voorgesteld om dit bedrag bij de jaarrekening 2026 over te hevelen naar 2027. Hiermee blijft het benodigde budget beschikbaar voor de afronding van de verbouwing.

2.2.4 SPECIFIEKE UITKERING GEZOND EN ACTIEF LEVEN (GALA) PM

2026 is het laatste jaar van de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven (GALA). Middelen die niet aan het doel van de uitkering zijn besteed, moeten aan het Rijk worden terugbetaald. Een deel van de activiteiten die inhoudelijk binnen GALA vallen, wordt op dit moment nog uit regulier budget bekostigd. Er loopt een inventarisatie welke activiteiten rechtmatig aan de uitkering kunnen worden toegerekend. Voor zover dat mogelijk is, worden de rijksmiddelen ingezet waarvoor zij bedoeld zijn en valt regulier budget vrij. De omvang van deze vrijval is nog niet bekend. Beleidsmatig verandert er niets aan het aanbod op het gebied van gezondheid, preventie en sport; alleen de dekking verschuift. Het college informeert de raad bij de jaarrekening 2026 over de uitkomst en doet dan zo nodig een voorstel voor de inzet van vrijvallende middelen ten behoeve van de uitvoeringsagenda bij de gezondheidsnota. In deze bestuursrapportage wordt hiervoor geen begrotingswijziging voorgesteld.

2.3 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

2.3.1 WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING € 316.000 N

Voor 2026 wordt op het budget voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) een nadeel van circa € 316.000 verwacht. Het nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere uitgaven aan woonvoorzieningen. De uiteindelijke omvang van het nadeel kan nog wijzigen. De uitgaven aan woonvoorzieningen zijn afhankelijk van het aantal woningaanpassingen en de omvang van de verstrekte voorzieningen. Uit eerdere jaren blijkt dat hierin sprake kan zijn van fluctuaties. De ontwikkeling van de Wmo-uitgaven wordt gedurende het jaar gevolgd. Bij de volgende rapportagemomenten wordt de prognose opnieuw beoordeeld en waar nodig bijgesteld.

2.3.2 VAN HOUTEN & CO € 120.000 N

De verruiming van de cao-schalen bij Van Houten&co leidt tot hogere personeelskosten dan eerder in de begroting was voorzien. Voor 2026 en 2027 gaat het om een bedrag van €120.000 per jaar. Voor deze meerkosten wordt gezocht naar passende dekking. Voor 2026 en 2027 wordt onderzocht in hoeverre de hogere kosten kunnen worden gedekt uit de beschikbare middelen vanuit GALA, IZA en AZWA.

Om de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de taken binnen de Sociale Koers ook op langere termijn te waarborgen, is vanaf 2028 structurele verruiming van het basissubsidieplafond noodzakelijk. Het subsidieplafond voor 2027 is reeds vastgesteld. Om vanaf 2028 te kunnen voorzien in de benodigde structurele financiering, wordt bij de Perspectiefnota 2028 een voorstel voorgelegd tot structurele verhoging van het basissubsidieplafond, voorzien van de bijbehorende dekking.

2.3.3 HERVORMINGSAGENDA JEUGD BUDGETNEUTRAAL

Via de septembercirculaire 2025 is in 2025 een eenmalig budget van € 1.359.000 beschikbaar gesteld voor de Hervormingsagenda Jeugd over 2023 en 2024. Naar aanleiding van het amendement 'Van preventie tot interventie', dat de raad bij de behandeling van de jaarrekening 2025 heeft ingediend, wordt een plan opgesteld voor de inzet van deze middelen voor de opgave complexe problematiek vanaf 2027. De middelen zijn in 2026 nog niet begroot, omdat de raad bij de resultaatbestemming van

de jaarrekening 2025 heeft besloten deze middelen op te nemen in de bestemmingsreserve Overlopende Posten. In december 2026 wordt een raadsvoorstel voorgelegd met een plan voor de inzet van de middelen vanaf 2027.

De opgave rond complexe problematiek vraagt om een integrale aanpak over verschillende beleidsterreinen heen. Naast de aanzienlijke inzet binnen het domein Jeugd is ook vanuit andere domeinen inzet nodig. Het gaat om gezinnen met meervoudige en complexe problematiek die op meerdere leefgebieden worden geraakt. De voorgestelde inzet sluit aan bij de Sociale Koers, waarin het uitgangspunt ongelijk behandelen voor gelijke kansen centraal staat.

2.3.4 PARTICIPATIEWET IN BALANS BUDGETNEUTRAAL

In het kader van de gefaseerde implementatie van de Participatiewet in Balans heeft het Rijk middelen beschikbaar gesteld voor het versterken van de vakkundigheid van professionals in de uitvoering. Deze middelen zijn bedoeld om de uitvoering verder te ondersteunen bij het werken vanuit vertrouwen, eenvoud en de menselijke maat. In 2025 is hiervoor met de Combo-methodiek een eerste aanzet gedaan.

Bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2025 is € 51.817 bestemd voor de verdere uitvoering van deze opgave in 2026. Voor de inzet van deze middelen is nog geen bestedingsplan vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van WIL. De verwachting is dat dit plan in 2026 wordt opgeleverd en de middelen vervolgens worden ingezet in overeenstemming met de doelstellingen van de Participatiewet in Balans.

3. PROGRAMMA DUURZAME LEEFOMGEVING

Tabel 8 Duurzame leefomgeving

Bijstellingen programma Duurzame leefomgeving	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
			2026	2027	2028	2029	2030
Intentie en anterieure overeenkomsten	97	-602	-505	0	0	0	0
Decentralisatie-uitkering CDOKE-middelen	-1.565	0	-1.565	-1.571	0	0	0
Technische verschuiving kapitaallasten	-174	0	-174	0	0	0	0
Diverse kleine bijstellingen < €150k	129	-137	-7	429	-25	-16	-16
Subtotaal	-1.513	-739	-2.252	-1.142	-25	-16	-16
Mutaties reserves	1.555	488	2.044	1.064	-50	-50	-50
Totaal bijstellingen programma	42	-250	-208	-77	-75	-66	-66

Bedragen x € 1.000

Min bedrag is een voordeel

3.1 TOELICHTING OP DE AFWIJKINGEN EXPLOITATIE

3.1.1 INTENTIE EN ANTERIEURE OVEREENKOMSTEN- STORTING IN DE RESERVE

De bijdragen van ontwikkelaars uit de gesloten intentie- en anterieure overeenkomsten worden, conform de hiervoor geldende leidraad, gestort in het gebiedsfonds Molenzoom. Hiermee worden de ontvangen bijdragen beschikbaar gehouden voor de uitvoering van de met het gebied samenhangende ontwikkelingen en investeringen.

3.1.2 DECENTRALISATIE-UITKERING CDOKE-MIDDELEN TOEVOEGEN AAN BESTEMMINGSRESERVE KLIMAAT – RESERVESTORTING

Met ingang van 2026 is de voormalige SPUK-CDOKE (specifieke uitkering Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid) omgezet naar een decentralisatie-uitkering (DU) binnen het gemeentefonds. De middelen die in 2025 via de SPUK-regeling zijn ontvangen, mogen nog tot en met 2027 worden ingezet. De CDOKE-middelen voor 2026 zijn via de meicirculaire 2026 aan de gemeente beschikbaar gesteld. Anders dan bij een specifieke uitkering is voor een decentralisatie-uitkering geen afzonderlijke verantwoording aan het Rijk vereist. De ontvangen CDOKE-middelen voor 2026 worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Klimaat. Hiermee blijven deze middelen beschikbaar voor de uitvoering van de reeds door de raad vastgestelde klimaat-, energie- en duurzaamheidsopgaven.

3.1.3 TECHNISCHE VERSCHUIVING KAPITAALLASTEN

De bij de 1e bestuursrapportage verwerkte algemene correctie op de kapitaallasten wordt in deze bestuursrapportage nader toegerekend aan de betreffende programma's. Hiermee wordt de tijdelijke verwerking via Treasury gecorrigeerd. Alleen het resterende verschil leidt tot een effect op het begrotingssaldo.

3.2 POTENTIËLE BUDGETOVERHEVELINGEN

3.2.1 TRANSFORMATIEMIDDELEN CMK 2026 € 435.000 V

Voor de gebiedsontwikkeling van CMK is in 2026 gebruikgemaakt van de flexpool-subsidie van de provincie voor de inzet van extra capaciteit. De subsidie dekt circa twee derde van de kosten van deze capaciteit. Het resterende deel wordt gedekt uit de transformatiemiddelen. Hierdoor is het volledige beschikbare budget aan transformatiemiddelen in 2026 niet nodig en resteert € 435.000. Deze middelen zijn in 2027 nodig voor de verdere uitvoering van de gebiedsontwikkeling van CMK en worden daarom aangemerkt als potentiële budgetoverheveling van 2026 naar 2027.

3.2.2 MAATWERKOVEREENKOMST KROMME RIJN LINIELANDSCHAP € 309.000 V

De Maatwerkovereenkomst Kromme Rijn Linielandschap is op 12 februari 2026 ondertekend. In 2026 zijn nog geen projecten uitgevoerd waaraan de gemeente Houten een financiële bijdrage moest leveren. Het programma loopt tot en met 2028. De planvormingsfase loopt grotendeels nog, waarna

concrete projecten volgen waaraan de gemeente Houten een bijdrage dient te leveren. Naar verwachting volgen vanaf 2027 de eerste facturen voor de gemeentelijke bijdragen aan de projecten. Omdat het budget in 2026 nog niet is besteed, wordt bij de jaarrekening 2026 een voorstel tot budgetoverheveling voorgelegd.

3.2.3 GEBIEDSMANAGEMENT € 120.000 V

In 2026 is eenmalig € 120.000 beschikbaar gesteld voor de inzet van een kwartiermaker gebiedsmanagement. De planvorming voor de verdere invulling van het gebiedsmanagement loopt nog. Daarbij krijgen de uitgangspunten uit het collegeprogramma een plek, waaronder de verdere ontwikkeling van gebiedsgericht werken in samenhang met participatie. De beschikbare middelen komen in 2026 nog niet tot besteding en schuiven door naar 2027, waar zij alsnog worden ingezet. Om de middelen in 2027 te kunnen inzetten, wordt de raad bij de jaarrekening 2026 voorgesteld het resterende budget van € 120.000 over te hevelen naar 2027.

3.3 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

3.3.1 ODU-KADER RICHTLIJN WATER € 55.000 N

De gemeente heeft een opgave op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van indirecte lozingen op de gemeentelijke riolering die via de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) op het oppervlaktewater uitkomen. De opgave neemt toe en vraagt, mede in het licht van de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW), om structurele inzet. De Omgevingsdienst regio Utrecht (ODU) voert deze werkzaamheden uit voor de gemeente en de overige gemeenten in de regio. Voor de periode 2027–2030 heeft de ODU de benodigde inzet voor Houten geraamd op € 55.000 per jaar, in totaal € 220.000 voor vier jaar. De mogelijkheden om de benodigde middelen binnen de bestaande financiële kaders vrij te maken, worden nader onderzocht.

3.3.2 SUBSIDIE REALISATIESTIMULANS WONINGBOUW DE KOPPELING € 2.2 MLN. BUDGETNEUTRAAL

Om de uitvoering van CMK mogelijk te maken, is in 2026 een subsidie aangevraagd voor de Realisatiestimulans woningbouw. Met deze subsidie kan de gemeente eerdere bijdragen uit de algemene middelen compenseren of een bestemmingsreserve aanleggen voor toekomstige tekorten. Het volledige bedrag van € 2,2 mln. is met de jaarrekening 2025 als resultaatbestemming toegevoegd aan de reserve overlopende posten. Momenteel wordt er een bestedingsplan voor de instelling van de reserve gebiedsfonds Koppeling opgesteld, waarin onder andere de aanwending van deze subsidie wordt uitgewerkt. Na besluitvorming door de raad op 8 december 2026 over de instelling van de reserve gebiedsfonds Koppeling, wordt het bedrag bij de jaarrekening 2026 in het gebiedsfonds gestort.

3.3.3 ONTWIKKELING CENTRUM € 2.5 MLN. BUDGETNEUTRAAL

Het noordelijke deel van winkelcentrum Het Rond vormt een deelgebied van het centrum waarvoor, vanwege de al jaren toenemende winkelleegstand, voorbereidingen voor revitalisering en transformatie zijn gestart. Halverwege 2024 is hiervoor subsidie aangevraagd en € 2,3 mln. toegezegd. Daarnaast maakt een eigen bijdrage onderdeel uit van deze opgave. Hiervoor is met de jaarrekening 2025 € 2,5 mln. bestemd en geplaatst in de reserve overlopende posten. In de loop van 2026 wordt een bestedingsplan voor de nog te vormen reserve gebiedsfonds Centrum opgesteld, waarin onder andere de inzet van deze middelen wordt uitgewerkt. Na besluitvorming door de raad op 8 december 2026 over de instelling van de reserve gebiedsfonds Centrum, wordt het bedrag bij de jaarrekening 2026 in het gebiedsfonds gestort.

3.3.4 NIEUWE DIENSTVERLENER RMN PM

Gemeente Houten treedt per 1 januari 2027 toe tot de Gemeenschappelijke Regeling RMN. Ter voorbereiding op deze toetreding maakt RMN in 2026 diverse aanloopkosten, die leiden tot extra kosten voor de gemeente. Bij de jaarrekening 2026 stellen we de werkelijke kosten en opbrengsten

over het jaar vast. Op basis daarvan bepalen we het effect van de toetreding tot RMN op de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing. Daarmee is bij de jaarrekening duidelijk of en in welke mate de extra kosten binnen de bestaande financiële kaders kunnen worden opgevangen. Als onderdeel van de voorbereiding besteden we speciale aandacht aan de financiële consequenties van de overdracht, en de gevolgen voor de oud-papier-inzameling door vrijwilligers. In oktober informeren wij de raad hierover door middel van een Raadsinformatiebrief.

4. PROGRAMMA GOEDE BEREIKBAARHEID

Tabel 9 Goede bereikbaarheid

Bijstellingen programma Goede bereikbaarheid	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
			2026	2027	2028	2029	2030
Actualisatie kapitaalslasten openbare ruimte	-1.513	0	-1.513	0	0	0	0
Technische verschuiving kapitaallasten	-467	0	-467	0	0	0	0
Diverse kleine bijstellingen < €150k	165	-38	127	-38	-38	-38	-38
Subtotaal	-1.815	-38	-1.853	-38	-38	-38	-38
Mutaties reserves	692	-813	-121	0	0	0	0
Totaal bijstellingen programma	-1.123	-851	-1.974	-38	-38	-38	-38

Bedragen x € 1.000

Min bedrag is een voordeel

4.1 TOELICHTING OP DE AFWIJINGEN EXPLOITATIE

4.1.1 ACTUALISATIE KAPITAALLASTEN OPENBARE RUIMTE 1.5 MLN. V

De actualisatie van de investeringsplanning leidt tot wijzigingen in de geraamde kapitaallasten. De belangrijkste wijziging betreft de gedeeltelijke vrijval van de stelpost voor kapitaallasten in de openbare ruimte. Kapitaallasten vormen een fluctuerende post in de begroting, omdat de omvang ervan samenhangt met de planning, fasering en uitvoering van investeringen.

In het raadsvoorstel 792078 "Reservebeleid 2026", vastgesteld door de raad op 14 juli 2026, is de wijziging van de financieringssysteem voor de BOR toegelicht. In het verleden is hiervoor een reserve gevormd, waarin jaarlijks een bedrag werd gestort ter dekking van toekomstige kapitaallasten. Deze reserve is vervolgens omgezet in een structurele stelpost voor kapitaallasten. De hoogte van de stelpost is gebaseerd op de jaarlijkse storting in de voormalige reserve. Op basis van de geactualiseerde investeringsplanning is opnieuw bepaald welk deel van deze stelpost nodig is voor de toekomstige kapitaallasten. Hierdoor ontstaat een vrijval van het niet benodigde deel van de stelpost vanaf het verslagjaar 2026. Een deel van de stelpost blijft beschikbaar voor de kapitaallasten van toekomstige investeringen. De structurele doorwerking is reeds verwerkt in de Programmabegroting 2027.

4.1.2 TECHNISCHE VERSCHUIVING KAPITAALLASTEN

De bij de 1e bestuursrapportage verwerkte algemene correctie op de kapitaallasten wordt in deze bestuursrapportage nader toegerekend aan de betreffende programma's. Hiermee wordt de tijdelijke verwerking via Treasury gecorrigeerd. Alleen het resterende verschil leidt tot een effect op het begrotingssaldo

4.2 POTENTIËLE BUDGETOVERHEVELINGEN

4.2.1 ONGEREGISTREERD GRONDGEBRUIK € 280.000 V

Het beschikbare budget voor het project ongeregistreerd grondgebruik is in 2025 niet volledig besteed vanwege het langer doorlopen van het Europese aanbestedingstraject en daarom overgeheveld naar 2026. In 2026 is de uitvoering gestart met bureau Eiffel. De werkzaamheden zijn gericht op de afhandeling van circa 400 cases van ongeregistreerd grondgebruik. Omdat de afhandeling van een case meerdere maanden kan duren en gefaseerd met een beperkte groep cases wordt gestart, blijven de uitgaven in 2026 naar verwachting beperkt. Van de in 2026 beschikbare middelen van € 282.278 wordt daarom naar verwachting circa € 280.000 niet besteed.

De verwachting is dat deze middelen nodig zijn voor de verdere uitvoering van het project in 2027 en de daaropvolgende jaren. Daarom wordt bij de jaarrekening 2026 voorgesteld circa € 280.000 over te hevelen naar 2027. Bij dit voorstel wordt tevens gekeken naar een herverdeling van de middelen over meerdere jaarschijven. De indicatieve verdeling bedraagt € 141.046 in 2027, € 230.000 in 2028 en € 50.000 in 2029. Bij deze bedragen is nog geen rekening gehouden met eventuele indexering.

4.3 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

4.3.1 HERSTEL OEVERS EN TOEKOMSTIG BEHEER PM

De technische staat van het volledige oeverareaal wordt momenteel in kaart gebracht. Op basis van deze inventarisatie wordt bepaald welke aanvullende herstelmaatregelen en financiële middelen op langere termijn noodzakelijk zijn. De benodigde herstelwerkzaamheden tellen naar verwachting op tot circa € 1,0 miljoen. Naar verwachting wordt begin 2027 een raadsvoorstel aan de raad voorgelegd voor de uitvoering van deze herstelwerkzaamheden, voorzien van een dekkingsvoorstel.

Na uitvoering van de herstelmaatregelen worden de oevers structureel in beheer en onderhoud genomen. De financiële gevolgen hiervan doen zich vanaf 2027 voor en hebben daarmee geen effect op het begrotingsjaar 2026. De eventuele financiële consequenties van de uitkomsten van de areaalinventarisatie en de daaruit voortvloeiende maatregelen worden, indien van toepassing, betrokken bij de 1e bestuursrapportage 2027.

4.3.2 ONDERHOUDSCONTRACTEN VASTGOED PM

Bij het groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed ontstaan overschrijdingen, doordat de budgetten op basis van het MJOP eenmaal per vijf jaar worden vastgesteld. De huidige budgetten zijn in 2024 bepaald voor de uitvoeringsjaren 2025 tot en met 2029 en worden tussentijds niet aangepast aan de ontwikkeling van de bouwkosten. Door de cumulatieve stijging van de bouwkosten, die naar verwachting circa 13% tot 17% bedraagt over de periode 2025–2029, vallen aanbestedingen in de latere uitvoeringsjaren naar verwachting regelmatig hoger uit dan het beschikbare budget. Dit leidt tot aanvullende financiële lasten bij de uitvoering van het geplande onderhoud. In de volgende bestuursrapportage wordt op basis van de dan beschikbare inzichten een concreet dekkingsvoorstel voor deze aanvullende lasten opgenomen.

4.3.3 WATER GEVEN EN SNIPPEREN € 25.000 N

Door de hete zomer was meer inzet nodig voor het water geven en snipperen dan vooraf was voorzien. Daarnaast was het noodzakelijk een aannemer in te huren, omdat de eigen capaciteit voor het water geven volledig werd benut.

5. PROGRAMMA INTEGRALE VEILIGHEID

Tabel 10 Integrale veiligheid

Bijstellingen programma Veilige leefomgeving	Lasten 2026	Baten	Saldo	Saldo 2027	Saldo 2028	Saldo 2029	Saldo 2030
Spreidingswet en motie 075	-190	0	-190	0	0	0	0
SPUK Oekraïne 2026	1.595	-3.434	-1.839	0	0	0	0
Diverse kleine bijstellingen < €150k	-257	0	-257	12	9	0	0
Subtotaal	1.148	-3.434	-2.286	12	9	0	0
Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bijstellingen programma	1.148	-3.434	-2.286	12	9	0	0

Bedragen x € 1.000

Min bedrag is een voordeel

5.1 TOELICHTING OP DE AFWIJINGEN EXPLOITATIE

5.1.1 SPREIDINGSWET EN MOTIE 075- BUDGETNEUTRAAL

De middelen worden ingezet voor de uitvoering van de Spreidingswet en motie 075, gericht op het brede maatschappelijke gesprek en de totstandkoming van de visie op nieuwkomers. De bestedingen hebben betrekking op de inzet van zowel vast personeel als externe inhuur voor de uitvoering van deze werkzaamheden. De inzet wordt gedekt uit een stelpost binnen het programma Algemene dekkingsmiddelen. De verwerking is daarmee budgetneutraal en programmaoverstijgend.

5.1.2 SPECIFIEKE UITKERING OEKRAÏNE 2026 1.8 MLN. V

De normvergoeding voor de gemeentelijke opvang van Oekraïense ontheemden bedraagt ook in 2026 € 44 per opvangplek per dag. De gemeente beschikt in 2026 over vijf gemeentelijke opvanglocaties met in totaal 232 opvangplekken. Op basis van de beschikbare opvangcapaciteit wordt voor 2026 een normvergoeding van circa € 3,7 miljoen geraamd. De uitvoeringskosten bestaan onder meer uit facilitaire voorzieningen, beveiliging, nutsvoorzieningen, huurkosten en de inzet van Van Houten & Co. Het leefgeld maakt geen onderdeel uit van de normvergoeding en wordt afzonderlijk vergoed op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten. Voor werkende bewoners wordt een eigen bijdrage geïnd. Deze eigen bijdrage wordt in mindering gebracht op de SPUK-vergoeding. Per saldo leidt de specifieke uitkering naar verwachting tot een voordeel van circa € 1,8 miljoen in 2026. Dit voordeel komt voort uit het verschil tussen de normvergoeding en de geraamde uitvoeringskosten. Het voordeel wordt ten gunste van het begrotingssaldo gebracht.

Vanaf 2027 is de verwachting dat de bekostiging van de gemeentelijke opvang voor Oekraïense ontheemden plaatsvindt op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten in plaats van een vaste normvergoeding per opvangplek. Hierdoor vervalt naar verwachting het financiële voordeel dat de afgelopen jaren is ontstaan door de normfinanciering.

5.3 POTENTIËLE BUDGETOVERHEVELINGEN

Geen potentiële voorstellen op dit moment

5.4 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

5.4.1 OPGAVEN VISIE NIEUWKOMERS, UITVOERING SPREIDINGSWET EN (HER)HUISVESTING OEKRAÏNERS EN ANDEREN

De resultaatbestemming uit de jaarrekening 2025 van € 1,4 mln. valt uiteen in drie onderdelen: de uitvoering van motie 75 en het opstellen van de visie op nieuwkomers, de invulling van de Spreidingswet en de (her)huisvesting van Oekraïners en andere aandachtsgroepen. Voor de uitvoering van motie 75 is in april 2026 een projectorganisatie gestart. Via een uitgebreid participatietraject wordt input opgehaald bij inwoners voor de visie op nieuwkomers en de verdere beleidsbeslissingen.

Voor de invulling van de Spreidingswet en de (her)huisvesting van Oekraïners en andere aandachtsgroepen wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de benodigde inzet. Met de in augustus 2026 aangestelde programmamanager Nieuwkomers wordt de samenhang tussen de verschillende opgaven verder vormgegeven. De raad wordt voor het einde van 2026 geïnformeerd over de voortgang en naar verwachting over het bestedingsplan.

De middelen zijn in 2026 nog niet in de begroting opgenomen, omdat de raad bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2025 heeft besloten deze middelen op te nemen in de bestemmingsreserve Overlopende Posten. De verdere inzet van de middelen wordt bepaald middels het bestedingsplan.

6. PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Tabel 11 Algemene dekkingsmiddelen

Bijstellingen programma Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	Lasten	Baten	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
			2026	2027	2028	2029	2030
Verhoging rentelasten	206	0	206	0	0	0	0
Meicirculaire 2026 - effecten in jaar 2026	9	-349	-340	0	0	0	0
INFO begroting 2026	-238	238	0	0	0	0	0
Technische verschuiving kapitaallasten	694	54	749	0	0	0	0
Spreidingswet en Motie 075	190	0	190	0	0	0	0
Diverse kleine bijstellingen < €150k	34	-33	1	20	53	53	53
Subtotaal	895	-89	805	20	53	53	53
Mutaties reserves	750	2.192	2.942	0	0	0	0
Totaal bijstellingen programma	1.645	2.103	3.747	20	53	53	53

Bedragen x € 1.000

Min bedrag is een voordeel

6.1 TOELICHTING OP DE AFWIJINGEN EXPLOITATIE

6.1.1 VERHOOGING RENTELASTEN €206.000N

De lasten zijn € 206.000 hoger dan begroot, omdat uit de actuele liquiditeitenprognose is gebleken dat het aantrekken van een nieuwe lening in 2026 noodzakelijk is. De daarbij horende structurele rentelasten waren niet volledig voorzien in de begroting 2026 en leiden tot een nadeel en nemen we via deze bestuursrapportage op in onze begroting. Daarmee borgen we voldoende financiële ruimte voor het aantrekken van de benodigde financiering, zodat we de door de raad vastgestelde activiteiten en investeringen kunnen blijven uitvoeren. Via de Financiële Verkenningen is de raad in maart al meegenomen in de toenemende leningbehoefte en daarbij horende rentelasten. Uit de actualisatie van de liquiditeitenprognose deze zomer komt opnieuw naar voren dat een nieuwe lening nodig is, maar deze is wel minder hoog dan eerder gedacht.

6.1.2 MEICIRCULAIRE 2026 BUDGETNEUTRAAL

In de circulaire van het Rijk worden gemeenten geïnformeerd over de hoogte van de inkomsten vanuit het Gemeentefonds. Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar een circulaire, de meicirculaire op basis van de Voorjaarsnota, de septembercirculaire op basis van de Miljoenennota en de decembercirculaire op basis van de Najaarsnota van het Rijk. In de bijlage 1 bij de Perspectiefnota 2027 hebben we de effecten van de meicirculaire voor Houten toegelicht.

6.1.3 INFO BEGROTING 2026 BUDGETNEUTRAAL

Als gevolg van de uitfasering van de RUD per 1 januari 2026 worden de bijbehorende budgetten opnieuw verdeeld over Team Informatie, ICT Collectief en ICT WIL. Deze technische herschikking van baten en lasten is budgetneutraal en heeft geen effect op het begrotingssaldo.

6.1.4 TECHNISCHE VERSCHUIVING KAPITAALLASTEN

De bij de 1e bestuursrapportage verwerkte algemene correctie op de kapitaallasten wordt in deze bestuursrapportage nader toegerekend aan de betreffende programma's. Hiermee wordt de tijdelijke verwerking via Treasury gecorrigeerd. Alleen het resterende verschil leidt tot een effect op het begrotingssaldo.

6.1.5 SPREIDINGSWET EN MOTIE 075- BUDGETNEUTRAAL

De middelen worden ingezet voor de uitvoering van de Spreidingswet en motie 075, gericht op het brede maatschappelijke gesprek en de totstandkoming van de visie op nieuwkomers. De bestedingen hebben betrekking op de inzet van zowel vast personeel als externe inhuur voor de uitvoering van deze werkzaamheden. De inzet wordt gedekt uit een stelpost binnen het programma Algemene dekkingsmiddelen. De verwerking is daarmee budgetneutraal en programmaoverstijgend.

6.2 POTENTIËLE BUDGETOVERHEVELINGEN

6.2.1 TRANSFORMATIEMIDDELEN ORGANISATIEONTWIKKELING € 250.000 V

Voor de periode 2025–2027 zijn in totaal € 1,5 miljoen aan transformatiemiddelen beschikbaar gesteld voor de organisatieontwikkeling. De uitvoering van de organisatieontwikkeling is in 2025 later op gang gekomen dan aanvankelijk voorzien. Hierdoor zijn niet alle middelen besteed en is het restant overgeheveld naar 2026.

In 2026 wordt hierdoor een bedrag van € 192.000 ingezet voor activiteiten die oorspronkelijk in 2025 waren voorzien. Als gevolg hiervan zal de in 2026 begrote inzet naar verwachting niet volledig worden gerealiseerd. Het resterende bedrag van € 250.000 wordt bij de jaarrekening 2026 voorgesteld door te schuiven naar 2027. De transformatiemiddelen worden ingezet binnen de zeven sporen van de organisatieontwikkeling, onder andere voor de inzet van teamcoaches, trainees en specifieke externe expertise. Naar verwachting worden de beschikbare middelen binnen de looptijd tot en met 2027 volledig ingezet voor de beoogde organisatieontwikkeling, in lijn met de fasering van de uitvoering.

6.2.1 MIGRATIEKOSTEN ASAPCLOUD € 75.000 V

Bij de jaarrekening 2025 is € 74.373 beschikbaar gesteld voor de migratiekosten in het kader van de uitbesteding van de technische ICT-dienstverlening. Het project is grotendeels afgerond. Er moeten nog enkele laatste restpunten worden afgerond, waaronder het leeghalen van de serverruimte en het definitief vastleggen van dossierafspraken en procedures. Na afronding van deze werkzaamheden wordt het project gedechargeerd en vindt de betaling van de resterende projectkosten plaats.

6.4 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

6.4.1 PERSONEELSLASTEN PM

Op basis van de actuele inzichten wordt voor de totale personeelslasten een mogelijk nadeel voorzien. De huidige inzichten zijn nog onvoldoende definitief om deze te verwerken in de begroting. De personeelslasten worden de komende periode verder geanalyseerd en geactualiseerd, waarbij tevens wordt gekeken naar mogelijkheden om de potentiële afwijking te beperken. Dit wordt mede gezien in samenhang met de verdere ontwikkeling van het personeelsbeleid.

6.4.2 LICENTIES INFO PM

Door een beroep te doen op de stelpost indexatie worden de budgetten voor gebruikerslicenties verhoogd. In onze contracten is vastgelegd dat wij jaarlijks gebonden zijn aan contractuele prijsstijgingen en indexaties. Daarnaast worden licenties regelmatig geüpdatet, wat eveneens leidt tot hogere kosten. Voor 2027 worden verdere prijsstijgingen verwacht, met name bij Microsoft. Hierdoor blijft de druk op het budget voor licenties en abonnementen de komende jaren bestaan.

6.4.3 ENERGIEKOSTEN

Voor de inkoop van energie is een nieuwe aanbesteding uitgevoerd vanwege het aflopen van het huidige energiecontract per 1 januari 2027. Naar verwachting zullen de tarieven stijgen en daarmee de energielasten voor de gemeente kunnen toenemen. Dit geldt voor alle gemeentelijke budgetten waarin energiekosten zijn opgenomen, waaronder het budget voor openbare verlichting. Daarnaast hebben de netbeheerders een aanzienlijke stijging van de transporttarieven aangekondigd. De financiële gevolgen van de gewijzigde tarieven ten opzichte van de huidige ramingen worden in kaart gebracht. Op basis hiervan wordt beoordeeld of bijstelling van de begroting noodzakelijk is. In de eerste bestuursrapportage 2027 komen we hierop terug.

6.4.6 DECEMBERCIJRCULAIRE 2026 PM

De decembercirculaire 2026 kan nog leiden tot een wijziging van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en daarmee tot een financieel effect op het jaarresultaat 2026. De financiële gevolgen zijn op dit moment nog niet bekend. Na publicatie van de circulaire wordt de impact beoordeeld en betrokken bij de jaarafsluiting 2026.

6.4.6 DE WINSTWAARSCHUWINGEN BIJ DE SEPTEMBERCIRCULAIRE 2026 PM

Tijdens het webinar over de septembercirculaire 2026 heeft PAUW twee winstwaarschuwingen afgegeven. De eerste betreft een mogelijke onderschatting van het volumeaccres, waardoor de accresramingen voor de komende jaren mogelijk neerwaarts moeten worden bijgesteld. De tweede betreft de ontwikkeling van de declaraties bij het BTW compensatiefonds (BCF). PAUW wijst erop dat de geraamde ruimte onder het plafond mogelijk te hoog is, doordat de ontwikkeling van de declaraties kan afwijken van de gehanteerde raming. Daarnaast is tijdens het webinar aandacht besteed aan de toepassing van de gecombineerde index bij de overgang van lopende naar constante prijzen. Deze aandachtspunten hebben betrekking op de meerjarige financiële effecten en worden nader beoordeeld bij de voorbereiding van de 1e Bestuursrapportage 2027. Daarbij wordt bezien of aanpassing van de financiële uitgangspunten en ramingen noodzakelijk is.

7. INVESTERINGEN

In deze bestuursrapportage zijn geen voorstellen opgenomen voor verhogingen van investeringskredieten. Bij de jaarrekening volgt een analyse van de investeringsrealisatie en worden eventuele voorstellen voor het afsluiten of doorschuiven van investeringskredieten opgenomen. Deze bestuursrapportage geeft wel een doorkijk naar investeringsaanvragen die naar verwachting in 2026 nog aan de raad worden voorgelegd. De financiële gevolgen van deze mogelijke investeringen, waaronder de effecten op de kapitaallasten, worden bij een eventueel voorstel nader uitgewerkt.

7.1 WIJZIGINGEN IN DE INVESTERINGEN 2026

Er is één voorstel voor het naar voren halen van een investeringskrediet, namelijk Vervanging van de geluidsapparatuur.

7.1.1 VERVANGING VAN DE GELUIDSAPPARATUUR € 73.000

De vervangingsinvestering voor de geluidsapparatuur in de vergaderruimtes op de begane grond stond gepland voor 2027. Met de start van de verbouwing van het gemeentehuis in 2026 wordt deze investering naar voren gehaald. Door de audiovisuele installaties gelijktijdig met de verbouwing te vervangen, kunnen de vernieuwde vergaderruimtes direct passend worden ingericht. De vrijkomende geluidsapparatuur wordt, voor zover technisch geschikt, hergebruikt in andere vergaderruimtes binnen het gemeentehuis. Dit leidt naar verwachting tot een eerdere vervangingsbehoefte van deze apparatuur dan bij nieuw aangeschafte apparatuur.

7.2 MOGELIJKE INVESTERINGSAANVRAGEN NOG IN 2026

7.2.1 DOME

Voor De Dome loopt op 7 oktober 2026 de intentieovereenkomst tussen de gemeente en de eigenaren af. Naar verwachting neemt het college vóór deze datum een voorgenomen besluit over de aankoop. Bij een positief besluit wordt de aankoop naar verwachting in november of begin december aan de raad voorgelegd, inclusief de benodigde kredietaanvraag. Naast de structurele gevolgen voor de kapitaallasten kan de aankoop mogelijk gevolgen hebben voor de exploitatie, bijvoorbeeld als gevolg van beheer-, onderhouds- en overige exploitatielasten. De financiële consequenties worden in het raadsvoorstel nader inzichtelijk gemaakt.

7.2.2 OEVERS

De technische staat van het volledige oeverareaal wordt momenteel in kaart gebracht. Op basis van deze inventarisatie wordt bepaald welke aanvullende herstelmaatregelen en financiële middelen op langere termijn noodzakelijk zijn. De benodigde herstelwerkzaamheden tellen naar verwachting op tot circa € 1,0 miljoen. Naar verwachting wordt in het eerste kwartaal 2027 een raadsvoorstel aan de raad voorgelegd voor de uitvoering van deze herstelwerkzaamheden, voorzien van een dekkingsvoorstel.

7.2.4 DOORFIETSRUTES

Het betreft mogelijke investeringen in de doorfietsroutes Houten Castellum – Utrecht Science Park, Houten – Nieuwegein – Utrecht en Kanaaldijk-Oost. Voor deze routes wordt naar verwachting in 2026 of het eerste kwartaal van 2027 een investeringsaanvraag aan de raad voorgelegd, voorzien van een dekkingsvoorstel. De omvang en het moment van de eventuele investeringsaanvragen zijn op dit moment nog niet definitief.

8. SUBSIDIES

Om inzicht te geven in de actuele benutting van de door de raad vastgestelde subsidieplafonds en de nog beschikbare middelen, is in deze bestuursrapportage de stand van de subsidieverstrekking per 11 september 2026 opgenomen.

De gemeente verstrekt in 2026 subsidies op basis van zes subsidieregelingen en de Algemene subsidieverordening (Asv). Per 11 september 2026 is een groot deel van de beschikbare middelen beschikt. Voor enkele regelingen loopt de subsidieverstrekking nog door of volgt nog een subsidieronde. Dit betreft onder andere het Fonds Houten Samen, het Evenementenfonds en de regeling Groene daken en regenwater.

In totaal zijn per 11 september 2026 162 subsidies verstrekt, met een totale omvang van €6,95 mln. Tegenover een totaal subsidieplafond van €7,23 mln resteert daarmee circa €271.681 aan beschikbare middelen. Voor een deel van dit bedrag loopt de subsidieverstrekking nog door.

Tabel 12 Subsidies

Subsidie verleend op basis van regelingen					
Subsidieregeling	Plafond 2026	Beschikt (per 11-9-2026)	Aantal verstrekte subsidies	Afgewezen aanvragen	Toelichting
Sociale Basis Infrastructuur	€ 5.479.678,14	€ 5.479.678,14	24	3	
Fonds Houten Samen	€ 427.749	€ 224.199	38	20	Er volgt nog een subsidieronde.
Evenementenfonds	€ 60.625	€ 35.645	7	1	Er volgt nog een subsidieronde waarin het resterende bedrag wordt verdeeld.
Groene daken en regenwater	€ 60.000	€ 25.349	61	12	De regeling loopt nog het hele jaar door.
Energietransities Houten 2020-2025	€ 341.365	€ 341.365	4	2	
Subsidie zonder specifieke regeling	€ 339.509	€ 339.509	18	2	
Beschermd Thuis	€ 517.317	508.817	10	0	Voor Beschermd Thuis is het beschikte bedrag lager dan het beschikbare subsidieplafond. Het resterende bedrag wordt conform het bestedingsplan Beschermd Thuis herbestemd.
Totaal	€ 7.226.243	€ 6.954.562	162	40	

De bovenstaande tabel geeft geen volledig overzicht van alle in 2026 verstrekte subsidies. Subsidies die worden gedekt uit specifieke uitkeringen (SPUK), bijdragen of overige inkomsten van derden zijn hierin niet opgenomen. De financiële effecten van deze subsidies zijn, voor zover sprake is van een afwijking, toegelicht bij de betreffende afwijkingen in de programma's. De bijbehorende externe middelen vormen daarbij de dekking van de subsidieverstrekking en hebben daarmee geen effect op het begrotingssaldo.

9. RESERVES EN VOORZIENINGEN

9.1 RESERVES

Reserves vormen een belangrijk onderdeel van de financiële positie van de gemeente. De raad bepaalt de bestemming van reserves en besluit over de toevoegingen en onttrekkingen. In juli 2026 heeft de raad het nieuwe reservebeleid vastgesteld. Naar aanleiding hiervan zijn de inzet van reserves en de bijbehorende reservemutaties aangepast en in overeenstemming gebracht met de gewijzigde uitgangspunten. De wijzigingen die hieruit voortvloeien zijn toegelicht in het raadsvoorstel Reservebeleid.

Daarnaast worden in deze bestuursrapportage reservemutaties verwerkt die voortvloeien uit ontwikkelingen in 2026. Mutaties van meer dan € 150.000 zijn toegelicht in de betreffende programma's onder de kop Afwijkingen in de exploitatie. Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de voorgestelde reservemutaties. Voor het volledige overzicht van de ontwikkeling van de reserves en het effect van de mutaties op de stand en het verloop van de reserves wordt verwezen naar bijlage 2.

Tabel 13 Reservemutatie

Reserve mutaties	Mutatie	2026	2027	2028	2029	2030
Mutaties reserves Algemene dekkingsmiddelen	Reservebeleid	1.317	0	0	0	0
Mutaties reserves Algemene dekkingsmiddelen	Niet langer benodigde onttrekking	-1.658	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Betrokken samenleving	Reservebeleid	110	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Betrokken samenleving	Onttrekking Algemene Reserve vanwege paspoortenpiek verlaagt	-100	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Duurzame leefomgeving	Verbreding scope Rondweg - N410 - Binnenweg	17	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Duurzame leefomgeving	Reservebeleid	-685	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Duurzame leefomgeving	Advieskosten uitwerking fietspad 't Goy - Goyerbrug	39	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Duurzame leefomgeving	Bestedingsplan Omgevingswet 2026-2030	140	507	50	50	50
Mutaties reserves programma Goede bereikbaarheid	Correctie vanwege reserves in juiste programma begroten	765	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Goede bereikbaarheid	Opstellen en uitwerken ruimtelijk ontwerp Het Plein Oude Dorp (RIB 29 mei 2026 kenmerk 912342)	48	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Samen leven	Reservebeleid	-579	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Samen leven	Ondernemer Centraal	-31	0	0	0	31
Totaal reserve onttrekkingen		-618	507	50	50	81

Stortingen

Reserve mutaties	Mutatie	2026	2027	2028	2029	2030
Mutaties reserves Algemene dekkingsmiddelen	Reservebeleid	750	0	0	0	0
Mutaties reserves Algemene dekkingsmiddelen	Storting in de reserve	-1.850	0	0	0	0

Mutaties reserves programma Duurzame leefomgeving	Reservebeleid	-515	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Duurzame leefomgeving	Decentralisatie-uitkering CDOKE- middelen toevoegen aan bestemmingsreserve Klimaat	1.565	1.571	0	0	0
Mutaties reserves programma Duurzame leefomgeving	Intentie en anterieure overeenkomsten	505	0	0	0	0
Mutaties reserves programma Goede bereikbaarheid	Reservebeleid	692	0	0	0	0
Totaal reserve stortingen		4.847	1.571	0	0	0
Totaal reserve mutaties		5.465	1.164	-50	-50	-81

Bedragen x € 1.000

9.1.2 RESERVEBELEID

De inzet van de reserves is aangepast naar aanleiding van het door de raad in juli 2026 vastgestelde reservebeleid. De reservemutaties zijn hiermee in overeenstemming gebracht met de door de raad vastgestelde uitgangspunten voor de vorming en inzet van reserves.

9.1.3 TOELICHTING OP DE RESERVES KLEINER DAN € 150.000

Verbreding scope Rondweg - N410 – Binnenweg

De projectopdracht voor de reconstructie van het kruispunt Rondweg – N410 – Binnenweg wordt verbreed naar een integrale verkeerskundige benadering van het gebied Rondweg – Kruisboog – Binnenweg. Hiermee wordt bij de verdere uitwerking niet alleen het kruispunt, maar de verkeerskundige samenhang van het omliggende gebied betrokken. De raad is hierover op 12 juni 2026 middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Advieskosten fietspad 't Goy – Goyerbrug

Voor het project fietspad 't Goy – Goyerbrug wordt de haalbaarheidsfase gestart. In deze fase worden de haalbaarheid, projectkosten, risico's en inhoudelijke uitgangspunten nader uitgewerkt. Daarbij wordt onder meer gekeken naar grondaankopen, technische mogelijkheden, benodigde capaciteit en mogelijke subsidiemogelijkheden, waaronder een provinciale bijdrage vanuit het Regionaal Fietsnetwerk. De raad is hierover op 13 maart 2026 middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Omgevingswet 2026-2030

Op basis van de huidige inzichten is het bestedingsplan Omgevingswet herijkt binnen de eerder door de raad beschikbaar gestelde middelen voor de implementatie van de Omgevingswet. Het betreft onder andere de inzet van projectleiding, ondersteuning, opleiding en projectbudget voor de omgevingsvisie, het omgevingsplan en ruimtelijke initiatieven.

Het Plein Oude Dorp

Voor het opstellen en uitwerken van het ruimtelijk ontwerp voor Het Plein in het Oude Dorp wordt €48.000 ingezet uit de reserve Mobiliteit en Bereikbaarheid. De planfase richt zich op het uitwerken van kaders, varianten en een schetsontwerp, inclusief een kostenraming. Hiermee wordt de samenhang tussen de ontwikkeling van de Albert Heijn en de inrichting van de openbare ruimte geborgd. De raad is op 29 mei 2026 middels een raadsinformatiebrief hierover geïnformeerd.

Ondernemer Centraal- budgetneutraal

In 2026 is minder gebruikgemaakt van de dienstverlening van Ondernemer Centraal dan eerder was geraamd. Hierdoor vallen de uitgaven in 2026 lager uit. Deze uitgaven worden gedekt uit de bestemmingsreserve Programma Transitie in Samenhang. Als gevolg van de lagere uitgaven wordt de geraamde onttrekking aan deze reserve in 2026 verlaagd. De beschikbare middelen blijven behouden en worden doorgeschoven naar de komende jaren, waarin deze voor de dienstverlening kunnen worden ingezet.

9.2 VOORZIENINGEN

Voorzieningen maken onderdeel uit van het vermogen van de gemeente en worden gevormd voor verplichtingen en risico's waarvan de omvang of het tijdstip van afwikkeling onzeker is. De middelen in een voorziening hebben daarmee een specifiek doel en kunnen niet vrij worden ingezet. De omvang van de voorzieningen wordt periodiek beoordeeld en waar nodig aangepast aan de actuele financiële situatie en de verwachte verplichtingen. Er zijn geen onttrekkingen gedaan. Deze vinden doorgaans aan het einde van het jaar plaats bij de jaarrekening. In 2026 heeft een dotatie van € 40.000 aan de voorziening verlofsparen plaatsgevonden. Hiermee is de voorziening geactualiseerd op basis van de opgebouwde verlofrechten.

Tabel 14 Dotaties Voorziening

Voorzieningen dotaties	Programma	2026	2027	2028	2029	2030
Storting in voorziening verlofsparen 2026	Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	40	0	0	0	0
Totaal dotaties voorzieningen		40	0	0	0	0

Bedragen x € 1.000

10. BIJLAGEN

BIJLAGE 1 OVERZICHT RESERVES

De reserveoverzichten in deze bestuursrapportage zijn geactualiseerd ten opzichte van de Programmabegroting 2026. De reserves zijn hierbij bijgesteld op basis van de besluiten naar aanleiding van het raadsvoorstel Reservebeleid 2026 en de mutaties die sindsdien hebben plaatsgevonden. Hierdoor kunnen de in deze bestuursrapportage weergegeven reservestanden afwijken van de standen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2027. In het overzicht zijn de actuele stortingen en onttrekkingen verwerkt, waaronder de mutaties die voortvloeien uit de financiële voorstellen in deze bestuursrapportage.

	2025	2026	2026		2027		2028		2029		2030			
Reserve	Eind	Resultaat 2025	Stort.	Onttr.	Eind	Stort.	Onttr.	Eind	Stort.	Onttr.	Eind	Stort.	Onttr.	Eind
Algemene reserve														
Vrije algemene reserve	12.850	2.754	29.544	2.765	42.383	1.555		40.828	390	40.438			40.438	40.438
Beklemd algemene reserve	18.226			18.226	0			0	0	0			0	0
weerstandvermogen GREX	8.210		0	8.210	8.210			8.210	0	8.210			8.210	8.210
Totaal Algemene reserves	39.287	2.754	29.544	20.991	50.593	0	1.555	49.038	0	390	48.648	0	0	48.648
Bestemmingsreserve														
Archeologiebeleid	174			174	0									
Beheer openbare ruimte (BOR)	6.259			6.260	0									
Bouwen voor Houten 2023-2026	3.644		225		3.869			3.869		3.869			3.869	3.869
Extra afschrijving cultuurcentrum	705			705	0									
Fonds Buitengebied	53			53	0									
Implementatie omgevingswet 2023-2026	1.238		250	390	1.098	507		591	50	541	50	491	50	441
Gebiedsfonds Molenzoom	0		505		505			505		505			505	505
Initieel onderhoud en innovaties (RIO&O)	88			88	0									
Klimaat	1.320		1.565	0	2.885	1.571		4.456		4.456			4.456	4.456
Kunstobjecten	129			129	0									
Linieband	11			11	0									
Mobiliteit en bereikbaarheid	1.067		692	104	1.655			1.655		1.655			1.655	1.655
Mobiliteitsfonds Eiland van Schalkwijk	692			692	0									
Organisatieontwikkeling	197			197	0									
Overlopende posten	1.220	9.058		4.123	6.154	68		6.086	27	6.059	0	6.059		6.059
Programma transitie in samenhang	448			137	311	196		115	52	63	33	31	31	0
Riolering efficiencyoverschot	25		6	0	32	6		38	6	44	6	51	6	57
Straatverlichting	1.073			1.073	0									
Toekomstige kosten APPA	171			171	0									
Verevening afdrachten en subsidies sociale huurwoningen	3.885				3.885			3.885		3.885			3.885	3.885
Windfonds Goyerbrug	150				150			150		150			150	150
WWB Inkomensdeel	475			475	0									
WWB werkdeel	154				154			154	154	0				
Totaal Bestemmingsreserve	23.177	9.058	3.243	14.782	20.697	1.577	771	21.503	6	283	21.227	6	83	21.150
Totaal reserves	62.464	11.812	32.787	35.773	71.290	1.577	2.326	70.542	6	673	69.875	6	83	69.799

BIJLAGE 2 OVERZICHT POTENTIËLE OVERHEVELINGSVOORSTELLEN EN FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Budgetoverhevelingen	Bedrag €
2.2.1 HAR+ middelen	-210.000
2.2.2 Transformatiemiddelen maatschappelijke dialoog	-80.000
2.2.3 Jongerencentrum Enter € 47.000	-47.000
2.2.4 Specifieke uitkering Gezond en Actief Leven (GALA)	PM
3.2.1 Transformatiemiddelen CMK	-435.000
3.2.2 Maatwerkovereenkomst Kromme Rijn Linielandschap	-309.000
3.2.3 Gebiedsmanagement	-120.000
4.2.1 Ongeregistreerd grondgebruik	-280.000
6.2.1 Transformatiemiddelen organisatieontwikkeling	-250.000
6.2.3 Migratiekosten AsaCloud € 75.000 V Martin Schluter/ wethouder?	-75.000
Totaal aan potentiële budgetoverhevelingen	-1.806.000

Financiële ontwikkelingen	
1.3.1 Voorziening pensioenen wethouders	PM
2.3.1 Wet maatschappelijke ondersteuning	316.000
2.3.2 Houten & Co	120.000
2.3.3 Hervormingsagenda jeugd Luc Dietz/ Denise Calje	Budgetneutraal
2.3.4 Participatiewet in Balans	Budgetneutraal
3.3.1 ODU-Kader richtlijn Water	Effect vanaf 2027
3.3.2 Subsidie Realisatiestimulans woningbouw de koppeling € 2.2 mln.	Budgetneutraal
3.3.3 Ontwikkeling Centrum € 2,5 mln.	Budgetneutraal
3.3.4 Nieuwe dienstverlener RMN	PM
4.3.1 Herstel oevers en toekomstig beheer	Effect vanaf 2027
4.3.2 Onderhoudscontracten vastgoed	Effect vanaf 2027
4.3.3 Water geven en snipperen	25.000
5.3.1 Opgaven Visie nieuwkomers, uitvoering Spreidingswet en (her)huisvesting Oekraïners en anderen	Budgetneutraal
6.3.1 Personeelslasten	PM
6.3.2 Licenties INFO PM Martin Schluter/ Wethouder	Effect vanaf 2027
6.3.3 Energiekosten	Effect vanaf 2027
6.3.6 Decembecirculaire 2026 PM	PM
6.4.6 De winstwaarschuwingen bij de septembercirculaire 2026	Effect vanaf 2027
Totaal aan financiële ontwikkelingen	461.000

Min bedrag staat voor voordeel